

Helse- og omsorgsdepartementet
PB 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo 14.11.11.

Høring på NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg - Norske Kvinners Sanitetsforening.

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) mener at det er et stort behov for nytenking innen omsorgssektoren dersom man skal løse framtidens utfordringer innen feltet. Innovasjon i omsorg beskriver godt de utfordringer som knyttes til morgendagens omsorg og peker på mange viktige nyskapninger innen omsorgsfeltet. N.K.S. finner få beskrivelser og forslag til løsninger som ikke burde være realiserbare og støtter i hovedsak den nytenking Hagen-utvalget har brakt fram. Men N.K.S. er opptatt av både innovasjon og faglighet må ses i sammenheng. N.K.S. synes at utredningen i for liten grad problematiserer de faglige utfordringer som vil komme til syne de nærmeste årene. Teknologi og innovasjon vil være viktige bidrag, men omsorgsfagene må også oppgraderes faglig og økonomisk dersom en skal nå målene. Under følger N.K.S. sine kommentarer knyttet til utvalgets fem forslag.

1. "Næromsorg" – Den andre samhandlingsreformen

N.K.S. støtter forslaget om nytenking rundt samspillet mellom offentlige ordninger og det sivile samfunn, men vil presisere at det må være basert på en solid offentlig forankring av ansvar. N.K.S. mener at det må legges til grunn et samfunn som gir rom for aktivitet og deltakelse gjennom hele livet også i alderdommen. N.K.S. vil i den sammenheng peke på at vi og flere andre organisasjoner i fellesskap har krevd at det lovfestes rett til eldresentertilbud i alle kommuner, jfr. intensjonene i Samhandlingsreformen. Dette vil være et meget viktig tiltak for å stimulere til økt livskvalitet og deltakelse i alderdommen.

Pårørende utfører mange oppgaver i dag og føler de allerede har mye ansvar. En tydeliggjøring av ansvar, roller og oppgaver, med pårørende som en verdig partner i en partnerskapsmodell, ville gjøre det enklere for pårørende å bidra på en konstruktiv og omsorgsfull måte.

N.K.S. har gjennom mer enn 100 år vært en viktig sosial entreprenør innen omsorgsfeltet. Organisasjonen bygget det første sykehjem i landet og etablerte det første demenstilbudet for å nevne noen eksempler. N.K.S. mener at frivillige organisasjoners innsats kan utnyttes mer konstruktivt med tydelige avtaler om innhold i tjenestene, fortsatt med det offentlige som øverste ansvarlig for tilgjengelige tjenester i den enkelte kommune. Det må legges bedre til rette for at frivillige organisasjoner kan

delta på dette feltet gjennom bedre rammebetingelser og mer langsiktige avtaler. N.K.S. synes Innovasjon i omsorg er noe uklar på hvordan dette skal omsettes i praksis. N.K.S. mener derfor at HOD må gi sterke føringer til hvordan dette skal utformes slik at frivilligheten gis de nødvendige muligheter til å bidra aktivt inn i dette. N.K.S. vil i denne sammenheng vise til statsråd Aasruds innspill om dette knyttet til statsbudsjettet for 2012.

2. "Nye rom" - Framtidas boligløsninger og nærmiljø

N.K.S. er enig i utvalgets vurdering av at de store institusjonenes tid er forbi, og støtter utvalgets forslag om å skille mellom bolig- og tjenestetilbud. I utgangspunktet må alle som ønsker det, gis mulighet til å bo i egen bolig, også i alderdommen. Økt bruk av velferdsteknologi kan bidra til økt selvstendighet, trygghet og sikkerhet. Men dette må skje innen trygge etiske rammer.

Det må legges opp til at man får en holdningsendring i samfunnet knyttet til personer med omsorgsbehov. Det må satses aktivt på dyrke fram den enkeltes ressurser og muligheter framfor å sette fokus på problemer og hjelpebehov. "Empowerment og Independent living" er sentrale begreper i denne sammenheng.

For å leve en verdig alderdom i egen bolig, må samfunnet være tilrettelagt for aktivitet i hele livet. Formelle og uformelle møteplasser, inkluderende holdninger og universell utforming er alle bidrag til et samfunn der det er rom for alle og utfordringer med ensomhet kan begrenses.

3. "Teknoplan 2015" – Teknologistøtte til omsorg

N.K.S. støtter utvalgets forslag om en 3-trinnsplan for utbredelse og praktisk bruk av velferdsteknologi. Vi kjenner ingen yrkesgrupper som i dagens helsevesen har en sterk forankring innen teknologibruk og innovasjon. N.K.S. mener at det bør utvikles en ny yrkesgruppe innen dette feltet en: "Teknoterapeuter" som kan bidra aktivt til å innføre ny velferdsteknologi. Dette kan f. eks være ergoterapeuter eller andre relevante helseprofesjoner som med tilleggsutdanning innen teknologifag kan fungere som viktige pådriverer for implementering av ny velferdsteknologi i kommunene.. Det bør etableres en slik utdanning innen høyskolesystemet. Dette må kombineres med et sterkt fokus på aktivisering og rehabilitering, som framtidas omsorgstjenester trener mer av. Vi ser frem til å være med på å skape holdningsendringer, for å skape en inkluderende samfunn, med fokus på innbyggernes ressurser, ikke på deres diagnoser og begrensninger.

Teknologistøtte kan være gode og riktige virkemidler for at personer kan opprettholde ønske aktiviteter. Vi mener at nasjonale retningslinjer og lovverk må utvikles, slik at teknologiene brukes etisk og faglig forsvarlig.

4. Et nasjonalt program for kommunal innovasjon

N.K.S. støtter utvalgets foreslag om et nasjonalt program for innovasjon og nyskaping i omsorgsfeltet, og mener at et nasjonalt sekretariat for koordinering, nettverksbygging, tilskuddsforvaltning og resultatformidling er et godt tiltak på feltet. Det er viktig at den kompetanse og erfaring som ligger hos frivillige organisasjoner trekkes aktivt inn i den kommunale innovasjon.

5. Omsorgsfeltet som næring

N.K.S. er enig at det er store potensialer i å utvikle en norskbasert næring for leveranser til helse- og velferdssfeltet og at boligløsninger, aktivitetsinnhold og velferdsteknologi på senior- og individmarkedet kan være aktuelle "varer".

Med vennlig hilsen

Norske Kvinners Sanitetsforening

Anne- Karin Nygård
generalsekretær